

El programa Alba-Ter ⁽¹⁾

Andreu Bover i Pagespetit

Lluís Motjé i Costa

El programa **Alba-Ter** neix amb la vocació de ser un instrument orientat a elaborar un projecte sostenible de tota la conca fluvial del riu Ter a partir del patrimoni natural i cultural que ha arribat fins als nostres dies.

Aquest projecte es va començar a desenvolupar com una proposta a partir del juny de 1996 i un cop elaborat es va presentar a la Direcció General XVI de la Unió Europea dins el marc dels programes Terra, dedicats a subvencionar experiències i projectes pilot que tinguin com a prioritat la cohesió territorial, social i econòmica de les zones que s'estudien, i que al mateix temps siguin experiències innovadores i exemplars que es puguin aplicar a altres indrets i regions de la Unió Europea.

L'any 1997 el programa **Alba-Ter** va ser seleccionat passant tots els tràmits de

control financer de la Unió Europea i a partir del gener de 1998 començarà el seu desplegament per tota la conca. El finançament del projecte es reparteix de la següent manera:

Un 60% a càrrec de les administracions locals que l'han impulsat (Torroella de Montgrí, Celrà, Girona, Salt, Bescanó, Manlleu i Ripoll).

Un 40% la Direcció General XVI de Política Territorial de la UE.

Un dels trets més innovadors i exemplars d'aquest projecte deriva del fet que set ajuntaments de la conca del Ter es posen d'acord per impulsar aquest estudi i funden un Consorci de Municipis que porta el mateix nom que el projecte² amb la intenció de desenvolupar el projecte i executar el resultat i les propostes que surtin d'aquest estudi, que tindrà una durada de tres anys. És a dir, el grup de municipis que formen el Consorci Alba-Ter; d'una banda, vetllarà pel desenvolupament i l'execució del projecte, però també serà l'hereu que haurà de portar a terme les conclusions i les propostes que derivin dels estudis que s'hauran realitzat al llarg d'aquests tres anys.

El cost previst per desplegar el projec-

El Ter en la seva confluència amb l'Onyar a Girona

*El riu Ter va propiciar el cultiu
de l'arròs a l'Empordà.
Fotografia: Catalunya Visió (5).
(Barcelona: Tàber, 1968)*

te Alba-Ter durant els pròxims tres anys puja a 187.000.000 de pessetes, dels quals un 60% haurà de ser desemborsat per les administracions municipals esmentades més amunt, i el 40% restant serà aportat per la Unió Europea. Aquests diners es destinaran en la seva major part a la realització dels inventaris del patrimoni natural i històric de la conca fluvial del Ter, per tal de descobrir-ne les potencialitats i a partir d'aquí dissenyar una estratègia que consolidi noves estructures que serveixin per millorar la qualitat de vida econòmica, social i cultural dels habitants de la conca.

Per tirar endavant el programa **Alba-Ter** cal crear una estructura d'organització que garanteixi el bon funcionament de la recerca que es farà en els pròxims tres anys. Els mecanismes d'organització del programa Alba-Ter es basaran sobre dues unitats amb funcions i objectius diferents però complementaris:

1. La Unitat Administrativa, que s'instal·larà a Manlleu.

Aquesta unitat, a grans trets, tindrà cura de l'organització administrativa del projecte i de carregar amb els aspectes organitzatius del Consorci Alba-Ter

2. La Unitat Tècnica, que s'instal·larà a Salt, compartint espais amb el Museu de l'Aigua d'aquesta localitat. Òbviament, les competències d'aquesta unitat seran les de tenir cura del desplegament del pro-

jecte i respectar les fases i els compromisos adquirits en el programa.

El Vale do Ave

Una de les condicions indispensables que demanava la Direcció General XVI per poder atorgar i aprovar el projecte Alba-Ter era que un soci estranger participés activament en el programa. Aleshores s'havia de cercar un territori europeu que tingués una conca fluvial amb una problemàtica semblant i una estructura i un teixit territorial i demogràfic també similar. Per una sèrie de raons que no cal exposar aquí es va poder contactar amb l'Agrupació de Municipis de la Val do Ave ("Sol do Ave"), que igual que nosaltres estaven marcats històricament per la presència d'un riu que ha donat a aquests municipis una incomparable bellesa natural i paisatgística i una activitat manufacturera i industrial similar amb molts aspectes. La capital de l'AMAVE (Agrupació de Municipis de la Val do Ave) és Guimeraes, antiga capital de Portugal situada al nord del país entre Oporto i Bragança.

Tanmateix, el tram de riu és notablement inferior en relació amb el riu Ter (50 km, per 200 km, (aprox.)), i aleshores en aquesta zona es desenvoluparan accions paral·leles a les que es desenrotllin en el

riu Ter, però en aquest cas la Val do Ave esdevindrà un laboratori de demostració en unes àrees i uns territoris de dimensions menors.

La participació

L'objectiu prioritari del programa Alba-Ter és l'elaboració dels inventaris dels dos àmbits d'actuació: el patrimoni natural i el patrimoni històric i cultural, però tanmateix no es vol deixar de banda la divulgació relacionada amb el desplegament del projecte i, en aquest sentit, s'han programat exposicions itinerants, seminaris, actes de presentació dels resultats, etc. L'objectiu de la divulgació vinculada al programa és el de provocar la mobilització social de la conca del Ter, per tal que tots aquells que puguin aportar informacions i coneixements es puguin incorporar al programa, ja que al capdavant aquests coneixements més endavant podran revertir en benefici de tota la societat.

1. El nom d'**Alba** referit al riu Ter apareix en el segle I de la nostra era, arran de les descripcions realitzades per Plini el Vell

2. Consorci Alba-Ter